

Dosarul nr. 1ra-49/2022
(1-21039434-01-1ra-12012022)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

09 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Victor BOICO

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Bodean Ina în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, în cauza penală privind-l pe

ȚÎMBALARI Artur XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.03.2021 – 23.06.2021;

Instanța de apel: 02.09.2021 – 24.11.2021;

Instanța de recurs: 12.01.2022-09.02.2022.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, din 23 iunie 2021, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364^l Cod de procedură penală* Țîmbalari Artur a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 9 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a încasat de la Țîmbalari Artur, în bugetul de stat cheltuielile judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertize medico-legale în cuantum de 9396 lei.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Grigoriev Iuri și s-a încasat de la inculpat în beneficiul lui Grigoriev Iuri sumele de:

- 7918 lei cu titlu de prejudiciu material;
- 200.000 lei cu titlu de prejudiciu moral;
- 3000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

În rest cerințele cu privire la repararea prejudiciului material s-au respins ca fiind neîntemeiate.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Țîmbalari Artur la data de 26 ianuarie 2021, aproximativ la ora 16:40, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică în XXXXX, în urma unui conflict iscat între ultimul și Grigoriev Alexandr, având scopul vătămării integrității corporale, intenționat i-a aplicat ultimului, multiple lovituri cu o crosă de golf din metal în regiunea capului și alte regiuni ale corpului, iar conform raportului de expertiză judiciară nr. 202103C0292 din

01 martie 2021, la Grigoriev Alexandr s-au depistat leziuni exprimate prin „traumă asociată a capului și a toracelui, manifestată prin plăgi și excoriații pe cap, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, fractura bolții craniului, hemoragie epidurală și subdurală, hemoragii subarahnoidiene și intraparenchimatoase, hemoragii punctiforme în profunzimea trunchiului cerebral, edem cerebral, fractura coastei XI din stânga, cu hemoragii roș- închise în țesuturile moi adiacente, care a fost produsă prin acțiunea traumatică a unui corp dur contondent, conform cercetării histologice având vechimea de aproximativ 4-6 ore până la survenirea decesului, aveau legătură cu decesul, prezintau pericol pentru viață și se calificau ca vătămare gravă”.

Ulterior, victima Grigoriev Alexandr a fost transportată la Institutul de Medicină Urgentă, unde, în rezultatul vătămarilor provocate, a decedat, trauma cauzată fiind în legătură directă cu survenirea morții.

Acțiunile lui Țîmbalari Artur au fost încadrate în baza art. 151 alin. (4) Cod penal „vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață și au provocat decesul victimei”.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Bodean Ina și inculpatul, care au solicitat casarea sentinței în partea laturii civile și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care cuantumul prejudiciului moral cât și cheltuielile judiciare să fie respinse.

În motivarea apelului s-a invocat că instanța nu a cuantificat corect și echitabil echivalentul bănesc al suferințelor morale suportate de succesorul părții vătămate. Instanța de fond nu a ținut cont de culpa gravă admisă de Grigoriev Alexandr, care, prin acțiunile sale ilegale a inițiat un conflict și a provocat infracțiunea, or, din probatorului administrat și cercetat la examinarea cauzei, s-a stabilit cu certitudine că anume partea vătămată a intrat în apartamentul lui Țîmbalari Artur, l-a bruscat, aplicându-i lovituri și a început să strige la el.

Apelanții au criticat și soluția instanței cu referire la încasarea de la inculpat în bugetul de stat a cheltuielilor de judecată în cuantum de 9396 lei, pentru efectuarea expertizelor medico-legale, or, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și acestea sunt cheltuieli trecute de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, apelul avocatului Bodean Ina și al inculpatului a fost respins ca nefondat, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea pentru care a fost condamnat, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei,

concludenții, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult, în ședința instanței de apel, nici unul din participanții la proces nu au avut careva obiecții referitor la vinovăția inculpatului și pedeapsa stabilită acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 219 pct. 4), 220 alin. (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul de agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

La caz, succesorul părții vătămate, Grigoriev Iurii, a solicitat încasarea de la inculpat a prejudiciului moral în sumă de 200.000 lei, iar instanța de apel a reiterat că sunt întrunite condițiile răspunderii morale, or fapta ilicită a inculpatului a produs în mod direct și un prejudiciu moral, cauzându-i succesorului părții vătămate un puternic șoc emoțional, deoarece victima i-a fost tată și ca rezultat provocând o durere întregii sale familii, caracterul cărora poate lăsa amprentă pe toata viața.

Astfel, Colegiul penal al instanței de apel a conchis că, în raport cu circumstanțele cauzei instanța de fond a apreciat ca fiind echitabil și rezonabil în vederea compensării prejudiciului moral cauzat, suma de 200.000 lei, or acest quantum reprezintă prin sine o reparație echitabilă a prejudiciului moral cauzat, fără ca acesta să constituie o sursă de îmbogățire fără justă cauză, sumă pe care Colegiul a apreciat-o ca rezonabilă și corespunzătoare traumei suportate.

Referitor la cerința apelantului de a exclude cheltuielile judiciare, instanța de apel a considerat necesar, conform prevederile art. 227- 229 Cod de procedură penală, de a încasa din contul inculpatului suma de 9396 lei, sumă care rezultă din cheltuielile suportate pentru efectuarea urmăririi penale și anume pentru efectuarea rapoartelor de expertize medico– legale.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Bodean Ina în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în latura civilă și rejudecarea cauzei prin care să fie respinsă încasarea prejudiciului moral în sumă de 200.000 lei și a cheltuielilor judiciare în sumă de 9396 lei.

În motivare s-a invocat că, instanța de fond nu a cuantificat corect și echitabil echivalentul bănesc al suferințelor morale suportate de succesorul părții vătămate, iar instanța de apel, în lipsa unor contraargumente plauzibile a indicat că „apreciază critic

argumentele apărării în partea în care s-a exprimat dezacordul cu cuantumul prejudiciului moral și cheltuielilor judiciare încasate”.

Cu referință la pretențiile privind încasarea prejudiciului moral, instanțele de judecată nu au acordat eficiență prevederilor art. 2037 alin. (2), (3) Cod civil și nu au ținut cont de practica judiciară privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului moral cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces, raportate la particularitățile săvârșirii infracțiunii imputate, iar cuantumul acțiunii civile admise pe acest capăt de cerere este inechitabil și disproporționat de mare în coraport cu practica națională.

Mai mult, la stabilirea cuantumului pretinsului prejudiciu moral cauzat, instanțele de judecată nu au ținut cont de culpa gravă admisă de Alexandr Grigoriev, care prin acțiunile sale ilegale a inițiat conflictul și a provocat infracțiunea. Astfel, suma de 200.000 lei este una împovărătoare, excesivă și practic imposibil de a fi executată, luându-se în considerație faptul că inculpatul a fost condamnat la 9 ani închisoare și

inculpatul nu are posibilitate reală să câștige suma de 200.000 lei pentru a recupera prejudiciul moral.

De asemenea, nu este de acord cu încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 9396 lei, or art. 229 Cod de procedură penală nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, acordând instanței posibilitatea de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, luând în calcul circumstanțele cauzei.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază*

soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, însă instanța de recurs precizează că recurenta, referindu-se la pct. 6 din norma menționată, a indicat că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fără a-și argumenta temeiul invocat, ceea ce rezultă că acesta este introdus cu titlu declarativ și urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Colegiul reține, că hotărârile judecătorești în latura penală au devenit definitive, obiect de studiu constituind doar latura civilă. Reieșind din criticele expuse de avocată, se menționează că instanța de apel eronat a menținut încasarea prejudiciului moral în sumă de 200.000 lei și a cheltuielilor judiciare în sumă de 9396 lei de la Țîmbalari Artur.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii invocate de recurentă, se constată că aceasta nu se confirmă, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală potrivit cărora *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, iar decizia trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției dat.*

Prin urmare, instanța de apel just și întemeiat s-a pronunțat asupra mărimii cheltuielilor judiciare și gravitatea prejudiciului moral cauzat, de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă succesului părții vătămate, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, respectând proporționalitatea comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și ținând cont de particularitățile cazului. Ori, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura încasării prejudiciului moral.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propune avocata, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Criticile formulate de recurentă au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor

de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Având în vedere considerentele menționate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale pertinente și relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul ordinar sunt vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Bodean Ina în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe ȚÎMBALARI Artur XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 martie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Victor BOICO